11. Abidin, D. (2021). A case study on player selection and team formation in football with machinelearning. Turkish Journal of Electrical Engineering and Computer Sciences, №29(3), 1672-1691.
12. Fortin-Guichard, D. et al. (2022). Predictors of selection into an elite level youth football academy: A longitudinal study." Journal of Sports Sciences., 40(9), 984-999.
13. Khrapach, V, Siryi, O. (2024). Statistical Metric xG in Football and Its Impact on Scoring Performance: a review article. Health Technologies, 2(3), 47-54. https://www.htj1.com/index.php/ht/article/view/224
14. Kozina, Z., Sobko, I., Kozin, S., & Garmash, I. (2018). Influence of the use of non-traditional means of restoration of work capacity on the functional condition of young rowers 11-12 years old. Health, Sport, Rehabilitation, 4(2), 52-63. https://doi.org/10.5281/zenodo.1342483
15. Qotimah, K, Rismayadi A., Novian G. (2024). Football athlete talent selection using the analytical hierarchy process. Journal of Physical Education & Sport, 25(10), 23-31
16. Sobko, I., Dovbnia, M., Franshchuk, V. (2023). Mobile games in the training process of football players 5-6 years old. Health Technologies, 1(3), 19-28. https://www.htj1.com/index.php/ht/article/view/68
17. Sobko, I.M., Chucha, Y.I., Podmaryova, I.A., Nagovitsyna. O.P., Zhuravloval.M. (2021). Application of the video-tutorial "Challenge for Referees" in sports training of young basketball referees for the game season. Health, Sport, Rehabilitation, 7(1), 42-53. https://hsr-journal.com/index.php/journal/article/view/30/23
18. Vozniuk, T., Shchepotina, N., Koliadych, Y., Lazarenko, N., Ihnatova, O., Baiurko, N. & Chyzhevska, N. (2021). Methods of Primary Selection of Young Football Players. Sport Mont, 19-23.

DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.05k(191).39
УДК 796.012.6:378.018.43

Сороколіт Н.С.
доктор наук з фізичного виховання та спорту, доцент
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського, м. Львів
https://orcid.org/0000-0002-4958-9552
Герасименко С.Ю.
кандидат педагогічних наук, доцент
Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка, м. Дрогобич
https://orcid.org/0000-0002-8520-9609
Павлів І.Я.
кандидат педагогічних наук, викладач
КЗ ЛОР «Обласний науковий ліцей»
https://orcid.org/0000-0001-6744-3701

НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНІ ЗАНЯТТЯ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ НОВИХ СОЦІАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Анотація. *У статті наведено дані ставлення студентів до навчально-тренувальних занять у двох форматах: очному та дистанційному. Метою дослідження було проаналізувати ставлення студентів закладів вищої освіти до дистанційних тренувань в умовах нових соціальних викликів: карантинних обмежень та в умовах воєнного стану. Дослідження базувалося на опитуванні 452 студентів, яке проводилося в шести закладах вищої освіти України. В опитуванні взяли участь студенти усіх курсів. Опитування здійснено в дистанційному форматі за допомогою анкети, укладеної в Google-Form. Усі студенти, заповнюючи форму дали персоналізовану згоду на участь у дослідженні. Результати. Виявлено, що в період карантину та дії воєнного стану дистанційних формат тренувань було запроваджено не в усіх закладах вищої освіти. Лише 32,4 % студентів стверджують, що в період карантинних обмежень були запроваджені дистанційні тренування та 5,9 % опитаних студентів стверджують про дистанційні тренування в умовах воєнного стану. Переважна більшість – 73,4 % опитаних студентів зазначили, що мають можливість тренуватися в реальних спортивних залах чи стадіонах. З них 65,7 % задоволені якістю проведення як очних тренувань. Натомість 63,4 % опитаних студентів задоволені від відвідування дистанційних тренувань. З них 44,5 % зазначили, що дистанційні тренування цілковито відповідають їхнім очікуванням. Проте, 46,6 % респондентів відзначили наявні суттєві зміни у своєму навчально-тренувальному розкладі у зв'язку з карантином/військовими діями. Це вплинуло на періодичність відвідування спортивних гуртків та секцій. Більша частина студентів, а саме 53,1 % студентів тренуються в умовах воєнного стану лише 1–2 рази на тиждень. Висновки. Отже, в умовах нових соціальних викликів у закладах вищої освіти навчально-тренувальний процес студентів здійснено у трьох форматах: лише очному, змішаному та дистанційному. Здійснений аналіз дає можливість стверджувати, що студенти вважають кожний з цих форматів, здебільшого, задовольняє навчально-тренувальні потреби в умовах карантинних обмежень чи воєнного стану.*

Ключові слова*: навчально-тренувальні заняття, дистанційне, очне тренування, студенти, карантин, воєнний стан.*

Nataliya Sorokolit, Svitlana Gerasymenko, Igor Pavliv. Student Training Sessions Under New Social Challenges.

The article presents data on students' attitudes toward training sessions in two formats: face-to-face and online. The aim of the study was to analyze the attitudes of higher education students toward online training in the context of new social challenges, including quarantine restrictions and martial law. The study was based on a survey of 452 students conducted in six higher education institutions in Ukraine. Students from all academic years participated in the survey, which was conducted remotely using a questionnaire created in Google Forms. All students provided personalized consent for participation in the study.

Results. *The study revealed that during quarantine restrictions and the period of martial law, online training formats were not implemented in all higher education institutions. Only 32.4% of students reported that online training sessions were introduced during quarantine restrictions, while 5.9% of respondents stated that online training was available during martial law. The majority of students (73.4%) indicated that they had the opportunity to train in real sports halls or stadiums. Among them, 65.7% were satisfied with the quality of face-to-face training sessions. At the same time, 63.4% of surveyed students were satisfied with online training sessions, and 44.5% stated that online training fully met their expectations. However, 46.6% of respondents noted significant changes in their training schedules due to quarantine or military actions, which affected the frequency of attending sports clubs and training sections. A significant portion of students, specifically 53.1%, reported training only 1–2 times per week under martial law conditions.*

Conclusions. *In the context of new social challenges, the training process in higher education institutions has been implemented in three formats: face-to-face, blended, and online. The conducted analysis suggests that students generally consider each of these formats to adequately meet their training needs under quarantine restrictions or martial law conditions.*

Keywords: *training sessions, online training, face-to-face training, students, quarantine, martial law.*

Постановка проблеми. Сучасні умови навчання значно змінилися під впливом різноманітних соціальних викликів, зокрема воєнного стану, карантинних обмежень та загальної цифровізації освітнього процесу. Постійний стрес, викликаний воєнними діями, пандемією або соціально-економічною нестабільністю, негативно впливає на фізичний та психічний стан студентської молоді. Натомість, регулярні тренувальні заняття сприяють покращенню психоемоційного стану, зниженню рівня тривожності та депресії. Військові дії та карантинні обмеження змусили студентів змінити звичний спосіб життя, а фізичне виховання допомагає підтримувати соціальну взаємодію, навіть у дистанційному форматі.

У зв'язку з цим організація навчально-тренувальних занять для студентів вимагає адаптації та впровадження нових методичних підходів.

Аналіз літературних джерел. З початком запровадження карантинних обмежень, спричинених пандемією захворювання на Covid-19 та повномасштабним воєнним вторгненням росії на територію України вчені активізували наукові дослідження, що спрямовані на дослідження проблем запровадження очного, дистанційного та змішаного форматів навчально-тренувальних занять студентів закладів вищої освіти. Українські науковці досліджували сучасний стан фізичного виховання студентів у закладах вищої освіти [1; 5; 6; 9] та проблематику формування стресостійкості та педагогічні основи психологічного забезпечення процесу фізичного виховання під час війни в Україні [2; 11]; особливостей підготовки майбутніх фахівців фізичної культури та спорту [3] та використання різних моделей змішаного навчання студентів [4]; проблем мотивації студентів до фізичного виховання та її моніторингу до різноманітних видів фізичної активності в умовах військового стану [7; 10]. Незважаючи на дослідження різних аспектів фізичного виховання студентів в умовах нових соціальних викликів, ми не знайшли наукових досліджень, які би окреслювали думку студентів щодо проведення якості навчально-тренувального процесу в умовах нових соціальних викликів, що дозволило сформулювати мету нашого дослідження.

Мета статті –проаналізувати ставлення студентів закладів вищої освіти до дистанційних тренувань в умовах нових соціальних викликів: карантинних обмежень та в умовах воєнного стану.

Для вирішення мети дослідження здійснено опитування за допомогою Google-form. В опитуванні взяли участь 452 студенти, які навчаються на спеціальності 014 – Середня освіта (фізична культура) та 017 – Фізична культура і спорт із шістьох закладів вищої освіти України: Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського, Львівського національного університету імені Івана Франка, Дрогобицького державного університету імені Івана Франка, Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, Державного закладу «Національний університет імені Тараса Шевченка», Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Учасниками опитування були 257 дівчат, що становить 57,0 % та 195 юнаків, що становить 43,0 % від усіх опитаних студентів. Опитано студентів усіх курсів навчання: 377 студентів віком від 18 до 20 років (85,7 %); 42 студенти – від 21 до 23 років (9,5 %); 11 студентів – від 24 до 26 років (2,5 %) та 10 студентів віком понад 26 років (2,3 %).

Виклад основного матеріалу дослідження. Опитування студентів дозволило виявити, що не всіх закладах вищої освіти навчально-тренувальний процес проводився в дистанційному формі. Більшість студентів, а саме 61,7 %, зазначили, що в їхньому університеті тренувальний процес здійснюється лише в очному форматі. Натомість 32,4 % студентів зазначили, що дистанційний формат навчально-тренувальних занять з фізичного виховання було запроваджено й 5,9 % – стверджують, що цей формат триває і донині (рис. 1).

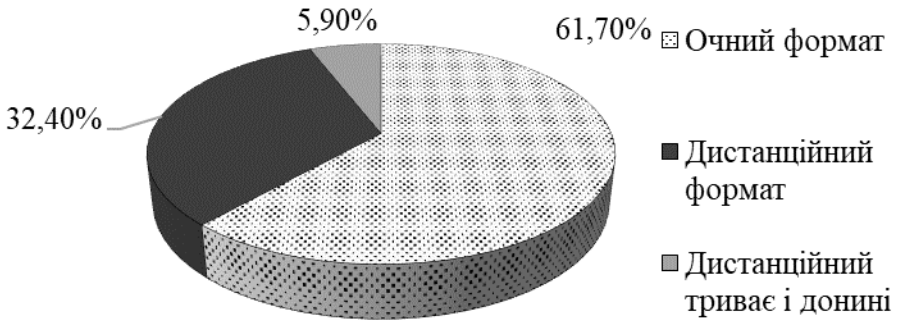

Рис. 1. Запровадження різних форматів для проведення навчально-тренувальних занять

Окрім цього, ми встановили, що в шістьох університетах, де ми проводили соціологічне дослідження, існують три формати проведення навчально-тренувальних занять: очний, дистанційний та змішаний. Проте, 73,4 % студентів мають можливість відвідувати в університеті очні навчально-тренувальні заняття; 7,8 % студентів зазначили, що в університетах є дистанційні й самостійні тренування; 15,1 % опитаних студентів мають можливість відвідувати тренування у змішаному форматі. Разом з тим, ми виявили, що 3,8 % студентів взагалі не відвідують навчально-тренувальних занять.

В результаті опитування встановлено, що студенти здебільшого задоволені навчально-тренувальним процесом, який проводиться в очному форматі та його якість відповідає інтересам та потребами здобувачів вищої освіти. Повністю задоволені 65,7 % опитаних студентів, частково – 26,0 %, не задоволені – 2,0 %. Важко визначитися із відповіддю на це запитання виявилося для 6,3 % студентів (рис. 2).

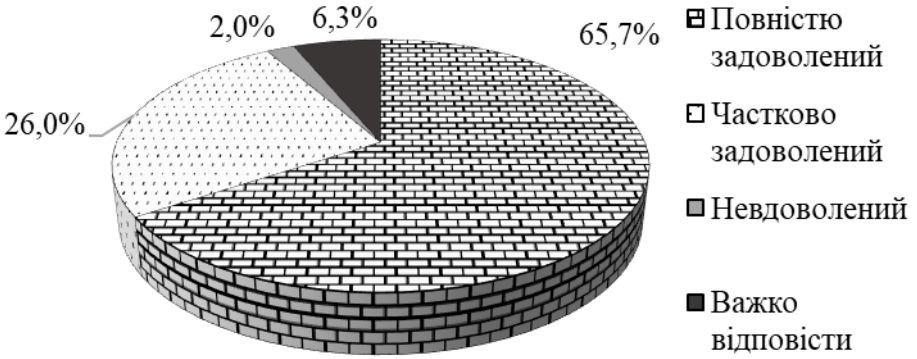

Рис. 2. Ставлення студентів до навчально-тренувального процесу в очному форматі

У зв'язку з цим виникла необхідність поцікавитися думкою студентів щодо якості проведення навчально-тренувальних занять в дистанційному форматі. Більшість студентів – 63,4 % – задоволені якістю навчально-тренувального процесу у дистанційній формі; 25,9 % – частково та 10,7 % висловили повне невдоволення якістю занять у віддаленому форматі.

Однак, лише 44,5 % опитаних студентів зазначили, що дистанційні тренування цілковито відповідають потребам та очікуванням студентів. Ще 25,5 % студентів підтримали частковість задоволення потреб та очікувань. Проте 11,8 % студентів заперечили відсутність взаємозв'язку між умовами дистанційних тренувань та потребами й очікуваннями студентів. Варто зазначити, що значна кількість студентів, а саме 18,3 %, не змогли однозначно визначитися з відповіддю на це запитання.

Результати опитування свідчать, що 46,6 % респондентів відзначили наявні суттєві зміни у своєму навчально-тренувальному розкладі у зв'язку з карантином/військовими діями. Проте, 37,3 % студентів заперечили наявність змін в умовах нових соціальних викликів та 46,6 % студентів зазначили, що зміни є, але вони незначні.

Більша частина студентів, а саме 53,1 % студентів тренуються в умовах воєнного стану 1–2 рази на тиждень; 19,1 % мають навчально-тренувальні заняття щодня. Ще 14,2 % тренуються 3–4 рази на тиждень. Окрім цього, 7,3 % студентів зазначили, що відвідують навчально-тренувальні заняття рідше одного разу на тиждень та 6,2 % взагалі не займаються у спортивних гуртках та секціях (рис. 3).

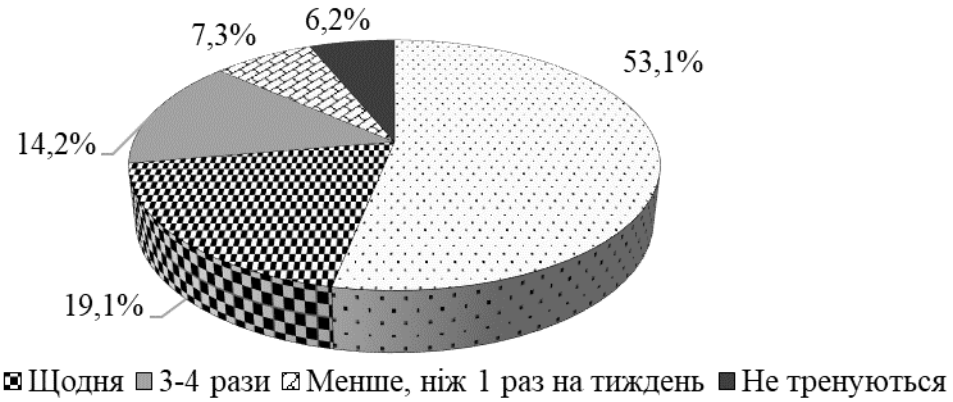

Рис. 3. Показники періодичності тренувань студентів в умовах нових соціальних викликів

Практично половина опитаних студентів – 48,7 % зазначили, що в умовах карантинних обмежень чи воєнного стану якість навчально-тренувального процесу в закладах вищої освіти є доволі високою. Проте, 35,4 % переконані, що якість є середньою та 3,8 % – низькою. Варто зазначити, що 12,1 % опитаних студентів не змогли визначитися із відповіддю на це запитання.

Висновки. Таким чином в умовах нових соціальних викликів у закладах вищої освіти навчально-тренувальний процес студентів здійснено у трьох форматах: лише очному, змішаному та дистанційному. Здійснений аналіз дає можливість стверджувати, що студенти вважають кожний з цих форматів, здебільшого, задовольняє навчально-тренувальні потреби в умовах карантинних обмежень чи воєнного стану.

Перспективи подальших досліджень. Подальші дослідження будуть спрямовані на виявлення впливу дистанційних тренувань на фізичну та технічну підготовленість студентів в період карантину та в умовах воєнного стану.

Література

1.Бабаджанян В.В. Сучасний стан фізичного виховання студентів у закладах вищої освіти під час війни в Україні / В.В. Бабаджанян, Н.В. Семаль, Н.А. Беседа, Фаріонов В.М., Курій О.В. // Наука і техніка, 2023. – №2(16). С. 167–176. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-2(16)-167-176

2.Бойко Г.Л. Досягнення ефекту дотримання норм рухової активності та формування стресостійкості у здобувачів вищої освіти в умовах російсько-української війни / Бойко Г.Л., Козлова Т.Г., Шарафутдінова С.У. // Фізичне виховання в контексті сучасної освіти: тези доповідей XVII Міжнародної науково-методичної конференції. Національний авіаційний університет. Київ, 2022. С. 17–19.

3.Гулько Т. Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичної культури та спорту в умовах воєнного стану в Україні /Т. Гулько, Л. Рибалко // Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи, 2023. № 2(10). С. 20–27. https://doi.org/10.31499/2706-6258.2(10).2023.290564

4.Даниско О. Prospects of using the didactic models of blended learning in professional education of future physical culture teachers during the war and post-war period / О. Даниско, О. Корносенко //SWorldJournal, 2022. № 3(13-03). С. 20–27. https://doi.org/10.30888/2663-5712.2022-13-03-024

5.Забіяко Ю.О Дистанційне навчання фізичній культурі в умовах воєнного стану / Забіяко Ю.О. // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)**.** Київ, 2023. Вип. 2(160). С. 114–118. DOI: https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.02(160).24

6.Кучерявий О. Дистанційне навчання в системі вищої освіти в галузі фізичної культури і спорту / О. Кучерявий // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. Київ, 2018. № 3(128). С. 120–126. DOI: https://doi.org/10.32652/tmfvs.2018.3.120-125

7.Марченко О. Особливості мотивації студентів до самостійних занять руховою активністю в умовах воєнного стану /О. Марченко, М. Бричук, М. Дєдух // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. Київ, 2022. № 3. С. 44–50. DOI: https://doi.org/10.32652/tmfvs.2022.3.44-50

8.Митчик О.П. Фізичне виховання студентів в умовах обмеження рухової активності /Митчик О.П., Тарасюк В.Й., Мороз М.С. // Академічні студії. Серія «Педагогіка», 2023. –№ 1. – С. 110–115. https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2023.1.16

9.Орленко Н.А. Фізичне виховання студентів ЗВО під час військових дій в Україні / І.В. Скидан, С.П. Гейченко // Фізичне виховання в контексті сучасної освіти: тези доповідей XVII Міжнародної науково-методичної конференції. – Національний авіаційний університет. – Київ, 2022. – С. 68–70.

10. Рогаль І.В. Моніторинг рівня мотивації студентів ЗВО до різноманітних видів фізичної активності в умовах військового стану в Україні /Рогаль І.В., Столярик В.А., Чхань А.А., Шкондя В.В // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)**.** Київ, 2024. Вип. 2(174). – С.163 – 166. DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.2(174).35

11. Стадник В. Педагогічні основи психологічного забезпечення процесу фізичного виховання здобувачів вищої освіти в умовах воєнного стану /В. Стадник // Інноватика у вихованні, 2022. Вип. 16. С. 132–139. DOI: https://doi.org/10.35619/iiu.v1i16.488

12. Стрельникова Є. Засоби індивідуальної підготовки волейболісток у надзвичайних умовах сучасності / Є. Стрельникова, С. Захарова // Фізична культура і спорт. Виклики сучасності : зб. ст. за результатами ІІ наук.-практ. конф., присвяч. 300-річчю з дня народження Г. С. Сковороди, Харків, 27–28 жовт. 2022 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Бойчук (голов. ред) та ін.]. Харків : [б. в.], 2022. С. 118–125.

Reference

1.Babajanian, V. V., Semal, N. V., Beseda, N. A., Farionov, V. M., & Kurii, O. V. (2023). Current state of physical education of students in higher education institutions during the war in Ukraine. Nauka i Tekhnika, (2)16, 167–176. https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-2(16)-167-176

2.Boiko, H. L., Kozlova, T. H., & Sharafutdinova, S. U. (2022). Achieving the effect of compliance with physical activity norms and formation of stress resistance in higher education seekers in the conditions of the Russian-Ukrainian war. In Physical Education in the Context of Modern Education: Abstracts of the XVII International Scientific and Methodological Conference (pp. 17–19). National Aviation University, Kyiv.

3.Hulko, T., & Rybalko, L. (2023). Professional training of future physical education and sports specialists in the conditions of martial law in Ukraine. Psychological and Pedagogical Problems of the Modern School, (2)10, 20–27. https://doi.org/10.31499/2706-6258.2(10).2023.290564

4.Danysko, O., & Kornoshenko, O. (2022). Prospects of using the didactic models of blended learning in professional education of future physical culture teachers during the war and post-war period. SW orld Journal, (3)13-03, 20–27. https://doi.org/10.30888/2663-5712.2022-13-03-024

5.Zabiako, Yu. O. (2023). Distance learning in physical education under martial law conditions. Scientific Bulletin of NPU named after M. P. Drahomanov. Series 15. Scientific and Pedagogical Problems of Physical Culture (Physical Culture and Sports), (2)160, 114–118. https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.02(160).24

6.Kucheriavyi, O. (2018). Distance learning in higher education in the field of physical culture and sports. Theory and Methods of Physical Education and Sports, (3)128, 120–126. https://doi.org/10.32652/tmfvs.2018.3.120-125

7.Marchenko, O., Brychuk, M., & Diedukh, M. (2022). Peculiarities of students' motivation for independent physical activity under martial law conditions. Theory and Methods of Physical Education and Sports, (3), 44–50. https://doi.org/10.32652/tmfvs.2022.3.44-50

8.Mytchyk, O. P., Tarasiuk, V. Y., & Moroz, M. S. (2023). Physical education of students in conditions of limited motor activity. Academic Studies. Series "Pedagogy", (1), 110–115. https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2023.1.16

9.Orlenko, N. A., Skidan, I. V., & Heichenko, S. P. (2022). Physical education of students in higher education institutions during military actions in Ukraine. In Physical Education in the Context of Modern Education: Abstracts of the XVII International Scientific and Methodological Conference (pp. 68–70). National Aviation University, Kyiv.

10. Rohal, I. V., Stolyaryk, V. A., Chkhani, A. A., & Shkondya, V. V. (2024). Monitoring the level of motivation of higher education students for various types of physical activity under martial law in Ukraine. Scientific Bulletin of NPU named after M. P. Drahomanov. Series 15. Scientific and Pedagogical Problems of Physical Culture (Physical Culture and Sports), (2)174, 163–166. https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.2(174).35

11. Stadnyk, V. (2022). Pedagogical foundations of psychological support for the process of physical education of higher education seekers under martial law conditions. Innovatika u Vykhovanni, (16), 132–139. https://doi.org/10.35619/iiu.v1i16.488

12. Strelnikova, Ye., & Zakharova, S. (2022). Means of individual training of volleyball players in extreme modern conditions. In Physical Culture and Sports: Challenges of Modernity: Collection of Articles from the II Scientific and Practical Conference Dedicated to the 300th Anniversary of the Birth of H. S. Skovoroda (pp. 118–125). H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University.